

Noi paradigme informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și SpringerLink

Olga DASCAL,
Snejana ZADAINOVA,
BȘ USARB

Abstract:

Biblioteca Științifică USARB oferă acces la cele mai prestigioase și reprezentative surse de informare, inclusiv baze de date. Articolul prezintă o analiză a facilităților oferite de bazele de date, abonate de bibliotecile-participante în Proiectul MISISQ: posibilități simple de căutare, efectuarea căutărilor avansate cu interrelaționarea surselor în care se face căutarea, intensificarea interesului pentru conținuturile științifice în cadrul comunității academice.

Cuvinte cheie: resurse electronice; baze de date; conținut științific abonat.

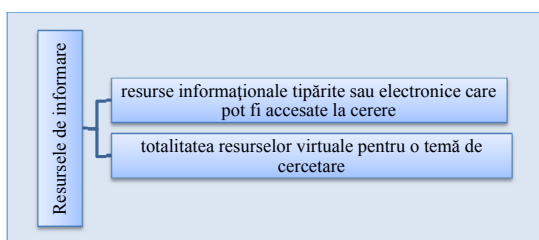
Abstract:

The most prestigious and representative information sources are available for readers in USARB Scientific Library. Scientific content from subscribed databases are exploiting in educational and research process and offered access to various information resources, library services and new products. The facilities offered by these databases requires a more effective promotion and maintenance by researchers, teachers and students.

Keywords: electronic resources, subscribed databases, scientific content, research and education.

Scopul cercetării: analiza facilităților oferite de bazele de date, abonate de bibliotecile - participante în Proiectul MISISQ, posibilitățile simple de căutare, efectuarea căutărilor avansate cu interrelaționarea surselor în care se face căutarea, posibilitatea formării, cu ajutorul bazelor de date, a unei comunități academice preocupată de studiu și cercetare.

În prezent informația presupune o acțiune reciprocă, reală sau virtuală, între o sursă de informare și utilizator.

Tehnologiile informaționale influențează puternic asupra procesului de informare-documentare și cercetarea științifică prin :

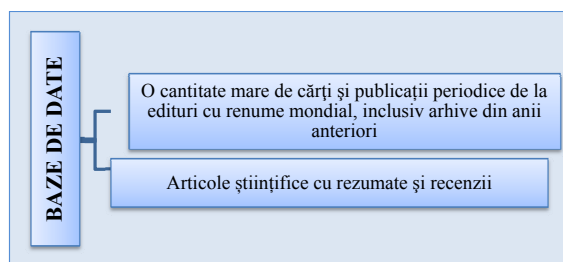
- timpul minim de căutare a informației necesare;
- interacțiunea cu alte surse de informare se poate realiza, de asemenea, într-un timp relativ scurt;
- programe care accentuează nevoile informaționale ale utilizatorilor;
- posibilitatea cercetării conținutului unei baze de date cu un număr mare de înregistrări;
- eventualitatea memorizării tipului de căutare și folosirea acestuia în căutărilor ulterioare în alte baze de date din același sistem;
- posibilitatea de căutare a unor teme cu conținut multidisciplinar și multiconceptual;
- aptitudinea de acces prin mai multe puncte pentru fiecare înregistrare;

➤ căutarea unui subiect de cercetare în mai multe baze de date.

Ce sunt bazele de date științifice?

Bazele de date științifice sunt constituite din instrumente și servicii informaționale ce oferă rezultatele cercetărilor din toate domeniile de specialitate. Bazele de date pot fi prezentate pe un suport electronic (CD-ROM) sau pot fi accesibile în Internet. Ele oferă reviste, ziare și cărți din toate domeniile de știință.

Ce cuprind bazele de date?

Bazele de date mai pot conține:

Sute de grafice, imagini, hărți, figuri, descrieri ale revistelor, date bibliografice, trimeri către articolele din bazele de date similare etc.

Ce posibilități oferă bazele de date:

- ✓ căutare după autor, titlu, domeniu, cuvinte-cheie, an de publicare, etc.;
- ✓ descărcarea, stocarea și imprimarea informației, expedierea ulterioară pe rețelele sociale (Facebook, Google+ etc.);

În ultimii ani mișcarea pentru Accesul Deschis la informație este activ promovată și susținută de tot mai mulți participanți. Această mișcare se află în atenția guvernelor, organismelor de finanțare, editorilor și universităților din întreaga lume.

Literatura științifică în Open Access este electronică, on-line, gratuită, permanentă, full-text, disponibilă oricând și pretutindeni în lume, liberă de cele mai multe restricții de copyright și licențiere. Poate fi sub forma unor articole din reviste care au trecut prin procesul de recenzare, de control al calității la etapa preprinturilor, lucrări ale unor conferințe, rapoarte tehnice, teze de doctorat, documente/schițe de lucru, informații de cercetare, fișiere multimedia sau orice alte formate, atâta timp cât s-a înțeles că valoarea lor este împărtășită liber doar pentru cercetare, educație și alte scopuri de acest fel. Toate publicațiile pot fi

citite, descărcate, copiate, reproduse, distribuite, printate, utilizate în orice alte țeluri legale pe diverse platforme electronice.

Prin Consorțiul Resurselor Electronice pentru Moldova (REM), Biblioteca Științifică USARB, de exemplu, oferă accesul la peste patruzeci de baze de date. Resursele electronice abonate de USARB sunt resurse științifice credibile și pot susține procesul de învățământ, calitatea cercetărilor științifice și pot satisface necesitățile informaționale ale utilizatorilor.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți pune la dispoziția cititorilor unele din cele mai prestigioase și reprezentative surse de informare științifică:

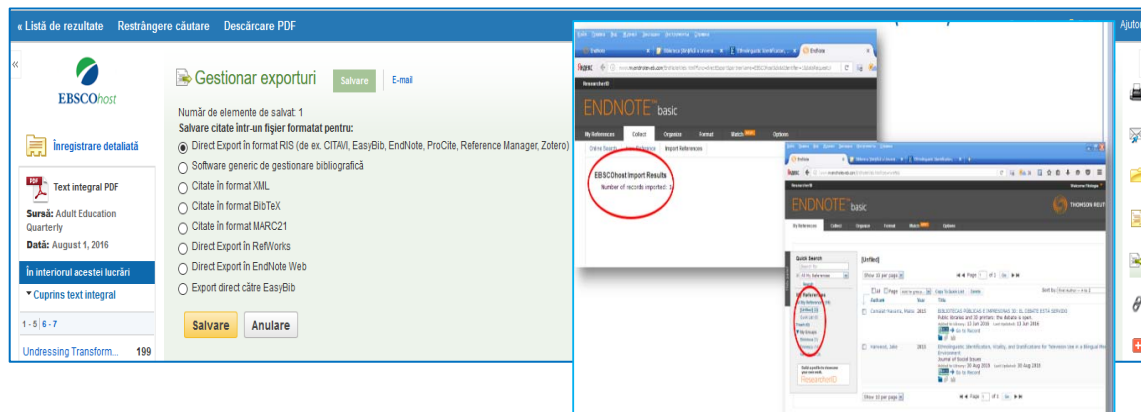
➤ Bazele de date oferite de EBSCOhost - un puternic serviciu de referințe online accesibil prin conectare directă. Oferă acces la o varietate de baze de date full-text EBSCO, precum și la alte baze de date renumite ale celor mai importanți furnizori de informație din lume.

EBSCOhost este o platformă științifică ce găzduiește baze de date multidisciplinare sau cu un conținut dintr-un anumit domeniu, includ colecții de referințe generale cu acces la textul integral al revistelor, cărților, hărților și imaginilor.

Baza de date a fost special elaborată pentru instituțiile academice și la Bălți, este accesibilă doar în spațiile USARB, care propune utilizatorilor săi accesul la 11 baze de date EBSCO. Această colecție științifică oferă informații din aproape toate domeniile de studiu academic, inclusiv: educație, informatică, inginerie, fizică, chimie, lingvistică, artă și literatură, științe medicale, studii etnografice și multe altele.

EBSCOhost deține un translator automat. Traducerile sunt efectuate în peste treizeci și cinci de limbi: engleză, franceză, germană, spaniolă, portugheză, rusă, etc. Această opțiune este disponibilă doar pentru articolele în format HTML. Articolele pot fi și audiate. Pentru articolele în format PDF, care nu se traduc direct, materialul se salvează și se traduce prin traducătorul on-line.

Documentele accesate prin căutarea simplă sau avansată pot fi exportate în Export Manager EndNote. Referințele adăugate din EBSCO se salvează în biblioteca personală EndNote.

Sistemele personale de management ale resurselor bibliografice *Mendeley*, *EndNote*, *Zotero* permit:

- ✓ Crearea unei baze de date bibliografice personale prin import automat din alte baze de date bibliografice, cataloage, site-uri Web sau prin introducerea manuală a referințelor bibliografice;
 - ✓ Organizarea referințelor și documentelor atașate în scopul regăsirii și identificării lor rapide;
 - ✓ Exportul referințelor în diferite formate și publicarea lor pe Web;
 - ✓ Generarea automată a listelor bibliografice în conformitate cu standardele stilistice;
- Numărul accesărilor bazelor de date EBSCO este în creștere în fiecare an - o dovadă incontestabilă a actualității și necesității informației științifice în format electronic.

**Session Usage Report Site: Alecu Russo Bălți State University Detail Level:
Site Period: 2014 - 2015**

Anul	Accesări	Căutări	Full text	PDF	HTML	Abstracte	Smart Link
2015	2799	30553	5586	4567	1302	1574	-
2014	2196	18416	4158	2914	1166	1486	271
Total	4995	48969	9744	7481	2468	3060	271

CONSORTIUL REM 2014

RAPORTUL ORGANIZATIEI REM – RESURSE ELECTRONICE PENTRU MOLDOVA

2014

Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO*	Pachet bazele de date din EIFL**	Springer
		12 baze de date	Statistica EBSCO	
1.	Biblioteca Centrală a USM	+ 1115	7	+
2.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+ 2855	9	+
3.	Biblioteca Științifică a ASEM	+ 1841	9	+
4.	DIE ULIM	-	7	-
5.	Biblioteca Științifică a UTM	+ 392	8	+
6.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+ 379	7	+
7.	Biblioteca Universității de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul	+ 244	7	+
8.	Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI	-	4	-
9.	Biblioteca Universității Slavone a Republicii Moldova	-	5	-

Analiza de utilizare confirmă că în ultimii ani a crescut popularitatea acestor resurse în mediul academic bălțean, în special în rândul profesorilor - cercetători, masteranzilor, doctoranzilor. S-a mărit eficacitatea acțiunilor de promovare și ca rezultat a crescut numărul de căutări și accesări, în 2015 - 2 799 față de anul 2014 - 2 196. În 2 ani au fost efectuate 48 969 de căutări. Utilizarea de resurse EBSCO este considerată foarte valoroasă.

➤ **SPRINGERLINK** - baza de date conține informații cu full texte din diverse domenii: business și management, chimie, geografie, inginerie, mediul ambiant, drept, matematică, fizică, psihologie, științe sociale, statistică etc. Sursa se actualizează zilnic. Accesul este oferit numai din spațiile USARB.

Posibilitățile SpringerLink:

acces full-text la colecții de reviste
număr nelimitat de utilizatori
accesarea conținuturilor revistelor abonate în anul curent
acces rapid, 24 de ore din 24

SpringerLink este unul din liderii mondiali care oferă cărți și reviste ce acoperă practic toate domeniile de cercetare. Această bază de date este o resursă sigură de informații pentru cercetători, cadre didactice și studenți.

Mediul universitar educațional și informațional intersectează diverse necesități de informare, biblioteca fiind suportul informațional de bază al procesului de instruire și cercetare.

SpringerLink conține un număr mare de conținuturi on-line accesibile prin cuvinte-cheie. Cu ajutorul acestei baze de date utilizatorul găsește răspunsuri la toate solicitările sale informaționale dintr-un spectru larg de subiecte până la ultimele descoperiri tehnico-științifice.

Unul din scopurile principale ale școlii superioare este pregătirea specialiștilor de înaltă calificare care pot realiza și cercetări științifice de calitate.

Investigarea științifică nu se poate desfășura fără o documentare profundă și competență a unui sistem ce înglobează informații actualizate, precum sunt EBSCO și SpringerLink, pe care utilizatorul le procesează astfel încât să le poată folosi atunci când sunt necesare.

Analizatorul conținutului jurnalului de evenimente AWStats permite generarea statisticilor precise și detaliate pentru determinarea nivelului de utilizare a conținutului, statistica traficului. La vizitarea paginii <http://libruniv.usarb.md/> utilizatorii pot deschide mai multe fișiere odată, inclusiv lista cu baze de date. Aici apare indicile de vizite unice, obținute zilnic, ce indică cantitatea utilizatorilor care vizitează/afișează aceste pagini.

Efectele utilizării bazelor de date prin site-ul Bibliotecii reflectă dinamica dimensiunii serviciilor digitale. Utilizatorii consideră că informația oferită este absolut necesară și binevenită. O bună parte din ea este utilizată în cercetarea propriu-zisă, alta - în coordonarea activității științifice a studenților sau în activitatea didactică. Analiza unor date

statistice arată că numărul accesărilor EBSCO, SpringerLink și altor resurse eIFL constituie 50% din cifra totală de consultări ale e-resurselor științifice oferite de BȘ USARB. Putem constata că utilizatorii universitari consideră informația expusă în baze de date științifice absolut necesară, utilă, binevenită și de mare importanță.

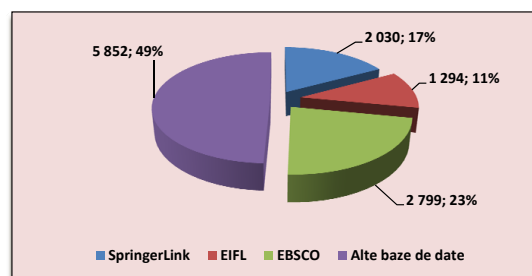

Figura 1. Accesarea bazelor de date de pe pagina Web a BȘ USARB (anul 2015)

Societatea contemporană este o societate informațională, comunicațională și foarte dinamică, într-o permanentă schimbare și transformare, în care informația și accesul la aceasta sunt condiții indispensabile ale progresului la nivel global. Astăzi căutarea informației științifice pe net pentru documentare și cercetare presupune o cultură a informației, anumite abilități în acest domeniu și cunoașterea anumitor strategii de documentare.

Datorită Proiectului MISISQ și platformei ExLibris PRIMO, ce oferă nu numai o căutare unică în șapte cataloage, dar și în bazele de date abonate, iar în viitorul apropiat și în Repozitoriile instituționale, avem posibilitatea să ne orientăm în volumul mare de cunoștințe existente, contribuind, totodată, la dezvoltarea științei și a cunoașterii în general.

Oportunitățile oferite de Proiectele internaționale în domeniul biblioteconomiei și științelor informării trebuie exploatate în cea mai mare măsură pentru asigurarea procesului de învățământ și cercetare utilizând resurse informaționale, serviciile avansate și produsele moderne. Unul din obiectivele prioritare ale Proiectului este de a ridica nivelul culturii informației în rândul utilizatorilor USARB. Grație implementării Proiectului MISISQ și platformei ExLibris PRIMO devine posibilă utilizarea și mai eficientă a mijloacelor și resurselor informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și Springer-Link, îmbunătățirea comunicării științifice pe plan internațional.

Este bine cunoscut faptul, că utilizatorii, accesând serviciile specifice marilor distribuitori EBSCO și SpringerLink în primul rând:

- identifică necesitățile sale de informare, principii și structura accesului la baze de date;
- evidențiază strategii, câmpuri de căutare, filtre, operatori logici;
- localizează și gestionează rezultatele căutărilor.

Cunoștințele și competențele acumulate de bibliotecari în cadrul cursurilor de formare a formatorilor WP3 – Cultura informației vor fi aplicate în activitatea cu utili-

zatorii, la predarea, extinderea și integrarea unor noi aspecte în cursul *Bazele Culturii Informației* pentru asigurarea informațională a unui învățământ de calitate.

Urmează ca cursurile și tutorialele elaborate de formatorii în cultura informației să devină accesibile pentru utilizatori ori de câte ori ar avea nevoie de cunoștințe în cultura informației.

Rezultatele cercetărilor științifice expuse în acces deschis se manifestă la nivel mondial și sprijină circulația liberă și deschisă a informațiilor, ideilor. Comunitatea științifică internațională, structurile infodocumentare, de fapt, toți cei interesați de informația de ultimă oră, trebuie să fie conectați la realizările științifice și cunoștințele la care s-a ajuns în acest moment. Doar pornind de la aceste idei poate fi efectuată cercetarea adevărată, se pot ridica standardele în știință, se poate vedea ce s-a scris și cum s-a scris, se pot evita repetările, se pot reduce diferențele și lacunele în informare, se poate crește astfel vizibilitatea instituțiilor și a celor implicați în cercetare. Astfel, este necesar să vedem permanent ceea ce se produce în domeniul diseminării cunoașterii și a rezultatelor acestora, și de asemenea, trebuie să percepem și să apreciem valoarea noilor oportunități pe care mediul electronic le-a deschis.

Datorită faptului că biblioteca trebuie să se adapteze permanent la noile servicii și produse, aspectele legate de cunoașterea a ceea ce înseamnă cultura informației au devenit mai necesare. Acest fapt este valabil atât pentru bibliotecari universitari cât și pentru utilizatori, care astăzi au devenit dependenți de resursele electronice științifice.

Este evident că Accesul Deschis la informație a schimbat pentru totdeauna domeniul comunicării și cercetării științifice!

Concluzii :

- ✓ rezultatele accesării EBSCO și SpringerLink oferă destule informații pentru :
 - a decide care articole corespund temei de cercetare;
 - rafinarea rezultatelor;
 - ✓ producătorii / editorii subliniază întotdeauna aspectele care îi avantajează;
 - ✓ modalități de vizualizare a articole-

lor disponibile (format PDF și HTML);
✓ modalitatea în care este făcută indexarea;

✓ posibilitatea traducerii interfeței și în alte limbi.

Referințe bibliografice:

1. CONSTANTINESCU-MATIȚA, Maria-Stela. Open Access - calea către porți și minți deschise [on-line]. [Accesat 8 febr. 2016]. Disponibil: <http://www.bcucluj.ro/bibliorev/arhiva/nr16/biblio2.html>.
2. ERICH, Agnes. Rolul bibliotecii universitare în eficientizarea utilizării resurselor electronice [on-line]. [Accesat 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/17-erich.pdf>.
3. TOPALO, Valentina. EBSCO - un spațiu informațional performant. În: Confluente bibliologice. 2009, nr. 3/4, pp. 22-26. ISSN1857-023.
4. ȚURCAN, Nelly. Accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile din Republica Moldova [on-line]. [Accesat 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=1892>.
5. ȚURCAN, Nelly. Politicile Accesului Deschis [on-line]. [Accesat 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/06.-p.41-56.pdf>.
6. ШРАЙБЕРГ, Яков. Библиотеки, электронная информация и меняющееся общество в информационном веке [on-line]. [Accesat 4 febr. 2016]. Disponibil: <http://lib.1september.ru/2006/18/4.htm>.
7. <http://libruniv.usarb.md/>.
8. <http://misisq.usmf.md/index.php/ro/>.